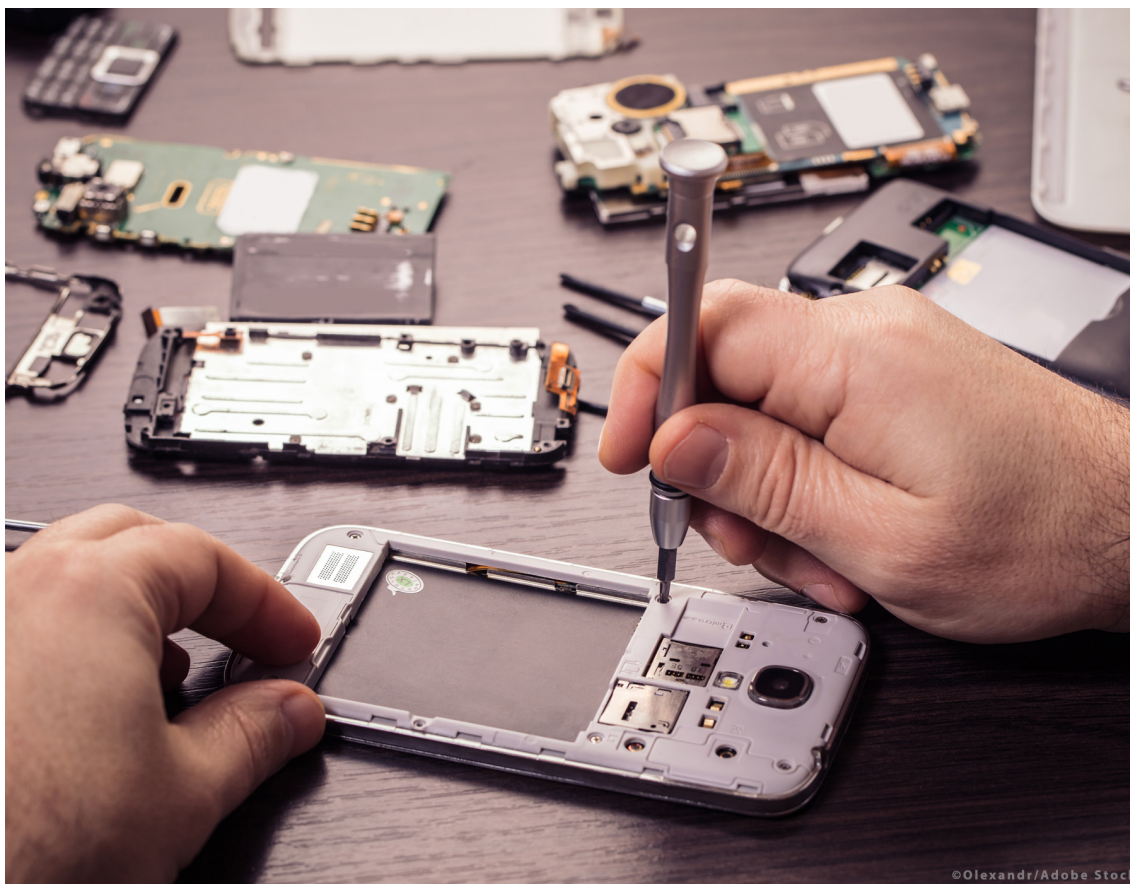

Kā ES var veicināt ilgtspējīgu patēriņu?

EP deputāti aicina ieviest jaunus pasākumus, lai veicinātu labošanas un atkalizmantošanas kultūru un atbalstītu lietotu preču tirdzniecību un vietējos remontētājus.

Kā ES var veicināt ilgtspējīgu patēriņu?

2020. gada 25. novembrī, [EP deputāti pieņēma rezolūciju](#), kurā ierosināti vairāki konkrēti pasākumi, lai Eiropas vienotajā tirgū veicinātu ilgtspējīgu patēriņu, tostarp “tiesības uz remontu”.

Atbildīgais EP deputāts [Davids Kormans](#) (Zaļie/EFA, Francija), sacīja: “Mums ir jāaptur preču

priekšlaicīga novecošana, to iekļaujot negodīgo komercpraksi tā sauktajā melnajā sarakst un nosakot, ka juridiskās garantijas ilgumam ir jābūt proporcionālam preces paredzamajam dzīves ilgumam; jāievieš faktiskas “tiesības uz remontu”; un jāgarantē skaidru un konsekventu informāciju par piedāvāto produktu ilgzinātību un remontējamību ar obligātu marķējumu. Visbeidzot, mums ir jāizmanto jaunās tehnoloģijas, lai paātrinātu aprites ekonomikas ieviešanu.”

Kāpēc ir svarīgi veicināt ilgtspējīgu patēriņu?

Ziņojumā par ilgtspējīgāku vienoto tirgu, ko sagatavoja [Kormāns](#), norādīts, ka 2019. gadā, ES Pārtēriņa diena – diena, kurā kontinenta ekoloģiskā pēda pārsniedza planētas bioloģisko kapacitāti, – bija 10. maijs, kas nozīmē, ka, ja ikviens patērētu tikpat daudz cik eiropieši, tad vajadzību apmierināšanai būtu nepieciešamas 2,8 Zemeslodes.

Tajā arī teikts, ka pašreizējā novecošanas un rezerves daļu, informācijas par garantijām un remonta iespējām nepieejamības sistēma liek cilvēkiem iegādāties jaunas preces, nevis tās salabot. Aptuveni 59 % patērētāju nezina, ka tiesību aktos noteiktais minimālais garantijas periods ES ir divi gadi.

Uzzini vairāk par aprites ekonomikas nozīmi un priekšrocībām.

Eiropiešu attieksme pret atkalizmantošanu un labošanu skaitļos

Ir arī diezgan skaidrs, ka sabiedrībā ir pieprasījums pēc ilgtspējības. Saskaņā ar Eurobarometra aptauju 77 % eiropiešu, pirms iegādāties jaunu preci, cenšas to salabot, un [Komisijas 2018. gada rīcības plānā](#) teikts, ka pastāv trīs reizes lielāka iespēja, ka patērētājs iegādāsies preci, ja tā būs marķēta kā izturīga un remontējama.

Aptuveni 79 % ES iedzīvotāju apgalvo, ka digitālo ierīču ražotājiem būtu jāatvieglo atsevišķu detaļu labošana vai nomaiņa.

Iepazīsties ar faktiem un skaitļiem par ES atkritumu apsaimniekošanu.

Kā EP deputāti vēlas panākt ilgtspējīgu patēriņu?

Ziņojumā galvenā uzmanība ir vērsta uz aicinājumu ieviest patiesas “**tiesības uz remontu**”. Remontam vajadzētu būt vienkāršam un cenas ziņā pieejamam. EP deputāti vēlas labāku piekļuvi informācijai par remontu, remonta mājās veicināšanu, atbalstu vietējiem,

neatkarīgajiem remontētājiem un garantiju, kas segtu preču remontus. Viņi vēlas arī atrisināt jautājumu par intelektuālā īpašuma tiesībām, kas nosaka, ka tiesības labot ir tikai modelētājam vai izplatītājam.

Turklāt viņi aicina pieņemt tiesību aktus par **markķēšanu**, lai norādītu produkta ilgizturību un remontējamību.

EP deputāti vēlas arī veicināt **atkalizmantošanas kultūru**. Lai panāktu patērētāju uzticēšanos lietotu produktu tirgum, ir jānodrošina gan pārredzamība, gan produkta stāvokļa garantija. Viņi atzinīgi vērtē uzņēmējdarbības modeļus, kuru pamatā ir īrēšana, taču iesaka tos rūpīgi izpētīt, lai nodrošinātu to ilgtermiņa dzīvotspēju.

EP deputāti ierosina izmantot **digitālās tehnoloģijas**, lai veicinātu ilgtspējīgu tirgu, izveidojot kopīgu datubāzi un produktu pasi, kas ļautu labāk izsekot produktiem un to detaļām visā vērtības ķēdē, informācijas apmaiņu starp ražotājiem un patērētājiem un efektīvāku tirgus uzraudzību. Lai noteiktu, vai konkrētā tehnoloģija ir videi nekaitīga, ir rūpīgi jāizanalizē visi tās aprites cikli, sākot ar izejvielu ieguvī, otrreizējo izejvielu atkārtotu izmantošanu un beidzot ar pārstrādi dzīves cikla beigās, ņemot vērā arī ražošanu, pārvadāšanu un izmantošanu.

Viņi arī norāda uz atsietena fenomena iespējamību, kas rodas, ja efektivitātes pieaugums samazina preces vai pakalpojuma izmaksas, tādējādi veicinot ražošanu un patēriņu.

Ziņojumos pausts aicinājums publiskajām iestādēm, kas veido 16 % no ES IKP, rādīt piemēru, piešķirot prioritāti maziem, vietējiem un ilgtspējīgiem uzņēmumiem **publiskā iepirkuma procedūrās**.

EP deputāti vēlas, lai **reklāmas** būtu atbildīgākas, tostarp noteikumus, kas attiecas uz personas datu iegūšanu personalizētām reklāmām un zaļmaldināšanai, radot nepatiesu priekšstatu, ka produkts ir videi nekaitīgāks nekā tas ir patiesībā.

Lasi vairāk par to, kā ES regulē zaļmaldināšanu un apgalvojumus par ilgizturību.

Plašāka informācija par ilgtspējīgu patēriņu

[Procedūras dokumentācija \(angļu val.\)](#)

[Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja](#)